

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

โรงเรียนศาลาลอย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

โรงเรียนศาลาลอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ ดำเนินการวิเคราะห์ ความเสี่ยงการทุจริตในการปฏิบัติงาน โดยวิเคราะห์ ความเสี่ยงการทุจริต ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนด มาตรการสำคัญ เปร่งตัวเชิงรุก ในการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตมุ่งการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบ และการแก้ไขปัญหาการ กระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญ และพบข้อบกพร่อง นอกจากนี้ ยังนำความเสี่ยงการทุจริตที่ได้นี้มา กำหนดเป็นมาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต ของโรงเรียนศาลาลอย อีกด้วย เพื่อมุ่งตอบสนองต่อ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบ นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาตินโยบายเสริมสร้าง ความมั่นคงของชาติจากภัย การทุจริต ตลอดจนการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment Online: ITA Online) มีค่าคะแนนที่สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้

โรงเรียนศาลาลอย

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑

๑. หลักการและเหตุผล

๑

๒. วัตถุประสงค์

๓

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๕

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๕

๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนโรงเรียนศาลาลอย

๗

๓. การกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงป้องกันการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วน บุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจ ในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐจนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระความเป็นกลางและความเป็นธรรมจนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไป โดยผลประโยชน์ที่สูญเสีย ไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรม ในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางผู้ที่ตั้งใจกระทำความผิด ยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวอีกเป็น จำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหา ร้องเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐ ในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประหลาดมิชอบในระดับ ที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหา การขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ อีกด้วย

โรงเรียนศาลาลอย ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตโดย วิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตตาม มาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัย และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจาก การปฏิบัติงานที่ อาจเกิดการทุจริต ผลประโยชน์ทับซ้อน

ประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและ พันธกิจในภาพรวมที่ เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนด ไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวการณ์แข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมาย ขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผล หรือ ผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากกระบวนการภายในขององค์กร/ กระบวนการเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและ การเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่นการประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอ และ ไม่

สอดคล้องกับขั้นตอน การดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ตามกฎระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย คือ

๑) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุม กำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือ สภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้น รับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึง ผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช้ในรูปแบบตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กร ต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ ส่งผลให้ บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสีย จึงเกิดขึ้นกับ ประเทศชาติการกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรม และจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบ ในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์ หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม มากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิด เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในครั้งนี้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ จะช่วยให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทราบถึงความเสี่ยงการทุจริตที่เกิดขึ้น และปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้เกิด ดังนี้

๑. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ

๒. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในควมมีคุณธรรม ความมีจริยธรรม

๓. การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและการยึดมั่น ในหลักธรรมาภิบาลพร้อมกันนี้ ยังสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต ปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็น ปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมสุจริต และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิด แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. เพื่อปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงาน

๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ไม่ให้เกิดการ แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่ อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจให้แก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยส่งเสริมให้ การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส เที่ยงธรรม และยึดประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

๕. เพื่อส่งเสริมการพัฒนางองค์กรให้มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณธรรม จริยธรรม และความ โปร่งใส ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกในการต่อต้านการทุจริตแก่บุคลากรทุกระดับอย่างยั่งยืน

เป้าหมายการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างถ่องแท้ และสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนสาธิต

๒. พัฒนาระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาให้เป็นระบบ มีแบบแผน และประกอบด้วย องค์ประกอบหลักที่สำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างครบถ้วน ตามแนวทางธรรมาภิบาล

๓. ครูและบุคลากรสามารถนำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานในหน้าที่ความ รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความสูญเสีย เพิ่มความมั่นคงและความยั่งยืนในการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารในการประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เนื่องจากการ บริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสมมุติฐานเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ เป้าหมายและพันธกิจหลักขององค์กร

๒. ช่วยสะท้อนภาพรวมของความเสี่ยงที่สำคัญภายในองค์กรได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้บุคลากรมีความ เข้าใจร่วมกันในเป้าหมาย พันธกิจ และตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์กรได้อย่าง ครอบคลุมและทั่วถึง

๓. เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารเนื่องจากการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์การติดตาม ควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย

๔. ส่งเสริมให้การพัฒนาองค์กรดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน โดยการบริหารจัดการความเสี่ยงจะช่วยหล่อหลอมแนวทางการตัดสินใจของผู้บริหารให้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และระดับความเสี่ยงขององค์กรอย่างมีระบบ.

๕. ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสมโดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเริ่มใช้มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

โรงเรียนศาลาลอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ ได้ดำเนินการประเมิน และวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่โรงเรียนศาลาลอย ต้องดำเนินการใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ๒ ประเด็น คือ ๑) การจัดซื้อจัดจ้าง และ ๒) การบริหารงานบุคคล โดยวิเคราะห์ ความเสี่ยงการทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) โดยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินและวิเคราะห์ ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความ รุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูล เชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงอาศัยขั้นตอนหลักในการประเมิน ๓ ขั้นตอน ดังนี้

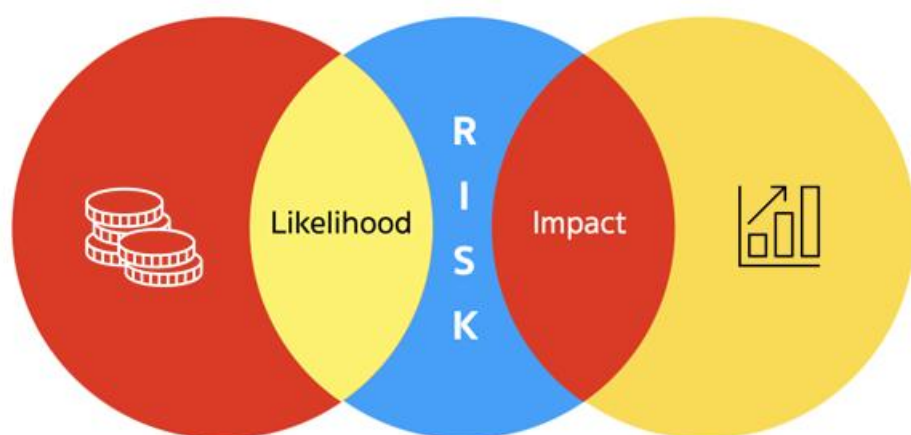
๑. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๓. มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงโรงเรียนศาลาลอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ ได้ดำเนินการกำหนดเกณฑ์ สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำ การประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาสที่จะเกิดการทุจริต และด้านผลกระทบ และกำหนดการ ให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียดดังนี้

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ในช่วง เวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นโดยสามารถ แบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

๒. เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน บุคลากรถูกขโมยข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์หน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง
๓	หน่วยตรวจสอบจากภายนอก เข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงบุคลากรภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

๓. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Degree of Risk)

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk: H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk: M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑-๓ คะแนน

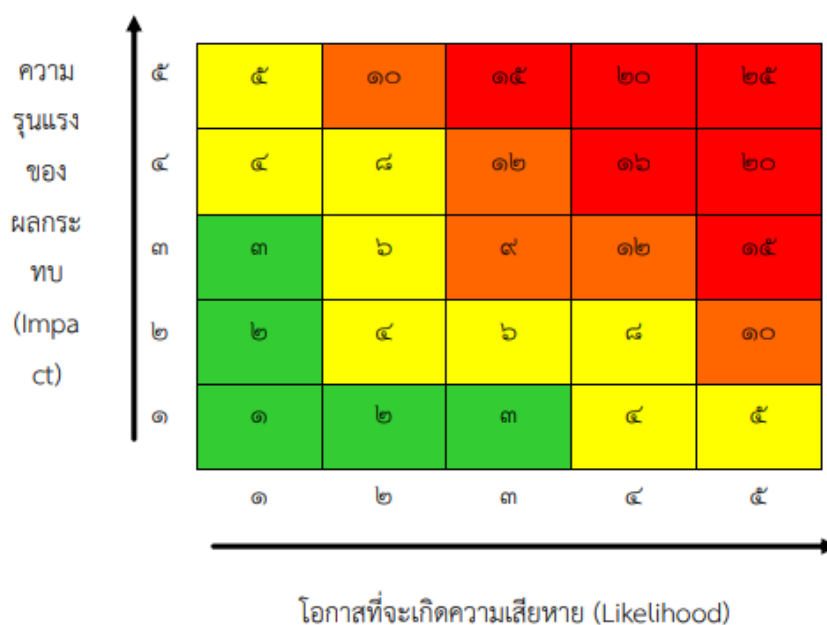
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ}$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
สูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
สูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

โรงเรียนศาลาลอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ดังนี้

- ๑) การพิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
 - กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
 - กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างเหมาะสม คือ มีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน การสร้างอุปสรรค
 - กระบวนการที่มีช่องทางเรียกรับหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง
- ๒) โดยมีกระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

ลำดับ	ปัจจัยความเสี่ยงในการเกิดทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ ความเสี่ยง	ระดับ	ลำดับความเสี่ยง
๑	การจัดซื้อ / จัดจ้าง	๔	๔	๒๕	๑
๒	การใช้เงินรายได้สถานศึกษา	๓	๓	๘	๔
๓	การพิจารณาผลงาน	๑	๒	๒	๖
๔	การใช้เงินในกิจกรรมโครงการ	๑	๓	๓	๘
๕	การจัดประชุมสัมมนาดูงาน	๑	๓	๒	๙
๖	การทํำบัญชีทางการเงิน	๒	๕	๗	๕
๗	การตรวจรับวัสดุ / ครุภัณฑ์	๕	๕	๑๔	๓
๘	โครงการอาหารกลางวัน	๕	๕	๒๓	๒
๙	โครงการอาหารเสริม (นม)	๑	๒	๒	๗

จากกระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาเสี่ยงต่อการทุจริต สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบน โรงเรียนศาลาลอย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ กำหนดความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบน จำนวน ๕ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. การจัดซื้อ / จัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ หรือจัดหาวัสดุไม่ได้มาตรฐาน
๒. โครงการอาหารกลางวัน
๓. การรับ – จ่ายเงิน
๔. การตรวจรับวัสดุ / ครุภัณฑ์

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนได้ดังนี้

ผลวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
การจัดซื้อ / จัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ หรือจัดหาวัสดุไม่ได้มาตรฐาน	ลำดับ ๑
โครงการอาหารกลางวัน	ลำดับ ๒
การรับ – จ่ายเงิน	ลำดับ ๓
การตรวจรับวัสดุ / ครุภัณฑ์	ลำดับ ๔

ระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	ปัจจัยความเสี่ยง
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	- จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง - มีมาตรการลด และประเมิน หรือ ถ้าย้อนความเสี่ยง	- การจัดซื้อ / จัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ หรือจัดหาวัสดุไม่ได้มาตรฐาน - โครงการอาหารกลางวัน - การรับ - จ่ายเงิน
เสี่ยงสูง (High)	- จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง - มีมาตรการลดความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับ ที่ยอมรับได้	- การตรวจรับวัสดุ / ครุภัณฑ์ - การลงโทษนักเรียน - การใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน
ปานกลาง (Medium)	- ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	-
ต่ำ (Low)	-	-

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยง สามารถจำแนกระดับความเสี่ยงจาก ๖ ประเด็นหลักออกเป็น ๒ ระดับ คือ สูงมาก สูง โดยสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โรงเรียนศาลาลอย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีดังนี้

การกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนในโรงเรียน

ลำดับ	ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยง	มาตรการจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๑	การจัดซื้อ / จัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ หรือจัดหาวัสดุไม่ได้มาตรฐาน	- ยึดระเบียบ/ มีคู่มือการจัดซื้อ จัดจ้าง - ส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรม/ ศึกษาเพิ่มเติม - จัดทำแผนการจัดซื้อ/ จัดจ้าง - มีการกำกับติดตามการจัดซื้อ/ จัดจ้าง - สรุปรายงานการจัดซื้อ/ จัดจ้างเป็นรายโครงการ	
๒	โครงการอาหารกลางวัน	- แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการ - แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับวัสดุ/ ตรวจรับวัตถุดิบและตรวจคุณภาพอาหารทุกวัน - แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามการดำเนินโครงการ - มีมาตรฐาน/ ระเบียบการใช้เงิน	

ลำดับ	ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยง	มาตรการจัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
		โครงการอาหารกลางวัน - จัดทำบันทึกการจัดซื้อวัสดุ/ วัตถุดิบ - บันทึกรายการวัตถุดิบให้ถูกต้อง - ประเมินความพึงพอใจของนักเรียน - สรุปรายงานโครงการ	
๓	การรับ – จ่ายเงิน	- แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่การเงิน - แต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน - จัดทำคู่มือ - เชิญผู้มีความรู้มาอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม - จัดทำสมุดบัญชีรายรับ - รายจ่ายให้เป็นปัจจุบัน - สรุปรายงานเสนอผู้บริหารทุกเดือน	
๔	การตรวจรับวัสดุ / ครุภัณฑ์	- แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับวัสดุ/ ครุภัณฑ์ - แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำคู่มือการดำเนินงาน - กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุ/ ครุภัณฑ์ - รายงานการตรวจรับวัสดุ/ ครุภัณฑ์ให้เป็นไปตามที่กำหนด	

โรงเรียนศาลาลอย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

